

Miljøvurdering af ændrede færdselsregler for den af staten ejede del af Arresø.

Naturstyrelsen har udarbejdet udkast til en bekendtgørelse om færdselsregler for den af staten ejede del af Arresø.

./.
Udkastet er vedlagt.

Udkastet sendes sammen med nærværende miljøvurdering i høring fra den 12. februar til den onsdag d. 9. april 2014.

Bekendtgørelsen om færdselsregler for den af staten ejede del af Arresø skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurderinger af planer og programmer have egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven. Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen og Natura 2000-plejeplanen

Hele Arresø er en del af Natura 2000-område nr. 134 Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose. Der skal derfor også foretages en vurdering af den færdsel, som reglerne giver mulighed for, i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 408/2007 med senere ændringer om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Formål

Færdselsreglerne, der er beskrevet i udkast til bekendtgørelse om færdselsregler for den af staten ejede del af Arresø, har til formål:

- 1) At beskytte naturværdierne i og omkring Arresø
- 2) At sikre en rekreativ benyttelse af Arresø og dens bredarealer, der giver borgerne gode muligheder for et friluftsliv i harmoni med hinanden, floraen og faunaen.
- 3) At sikre de landskabelige værdier på og omkring Arresø.

Baggrund

Baggrunden for udarbejdelsen af færdselsreglerne er den historiske brug, nuværende brug, gældende lovgivning og Arresøs status som Natura2000 beskyttet område. Det gældende regelsæt fra 12. maj 1989 er forældet, idet det bygger på forhold, som var gældende, da Arresø var øvelsesområde for Forsvaret. De gældende regler er fra før udpegningen af Arresø som Natura2000-område.

Arbejdet med udarbejdelse af ændrede færdselsregler for søen har stået på i en længere årrække, og har været på dagsordenen i søbrugerrådet for Arresø siden søbrugerrådets oprettelse 6. okt. 2006. På opfordring af bl.a. Halsnæs Kommune blev revisionen af regelsættet udskudt, således at denne kunne ske parallelt med udarbejdelsen af Natura 2000-handleplan nr. 134 Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose og Naturstyrelsens Natura 2000-plejeplan for Natura2000-området. Man aftalte dengang i søbrugerrådet at man ved udarbejdelsen af reglerne ville tage udgangspunkt i den aktivitet det var på søen i 2006.

Medens Søværnets Grundskole endnu havde aktiviteter på Arresø, hvilket ophørte i 2007, havde Søværnet en voldsom aktivitet på søen. Ansatte ved Søværnets Grundskole har oplyst, at alle Forsvarets speedbådscertifikater blev taget på Arresø, at der var aktivitet døgnet rundt på søen, bl.a. med træning i overlevelse i redningsflåder og bjærgning af nødstedte med båd og helikopter m.m..

Det blev anslået, at aktiviteten de seneste aktive år var omkring 3.000 timers årlig motorsejlad fordelt relativt jævnt i løbet af året, dog med mest aktivitet i sommerhalvåret.

Natura 2000 plan for Natura område nr. 134 Arresø, Ellemose og Ll. Lyngby Mose.

Arresø er udpeget som et Natura 2000 område .

Der er udarbejdet en overordnet Natura 2000-plan for området, [Link til planen](#).

Af planen fremgår udpegningsgrundlaget for området.

Udpegningsgrundlag

Habitatområde nr. 118 Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose:	Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 106 Arresø:
<p>1014 Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>) 1016 Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>) 1042 Stor kærguldsmed (<i>Leucorhina pectoralis</i>) 1166 Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>) 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks 3160 Brunvandede søer og vandhuller 3260 Vandløb med vandplanter 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter) 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand 7230 Rigkær 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn 9130 Bøgeskove på muldbund 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld</p>	<p>Rørdrum (ynglende art, F1) Rørhøg (ynglende art, F1) Fiskeørn (trækfugl, Tn, F2) Stor Skallesluger (trækfugl, F4)</p>

Herudover er der forslag om yderligere udpegning af Havørn og Isfugl.

Der er ikke arter på EF-Habitatdirektivets Bilag IV der benytter den åbne del af Arresø som yngleområde. Flagermus, herunder vandflagermusen fouragerer over søen.

På sigt skal der iflg. Natura2000 planen bl.a. sikres:

Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i rigkær (7230), samt på levesteder for skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, stor vandsalamander, rørhøg og rørdrum.

De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje under hensyntagen til rørskovenes betydning som levested for rørdrum og rørhøg.

Der sikres velegnede levesteder for rørdrum, rørhøg, for rastende bestande på mindst 2600 individer af stor skallesluger og rastende fiskeørne.

Der sikres optimale yngleforhold for en bestand på mindst 3 par ynglende rørhøg og for rørdrum.

Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed for bl.a. forstyrrelser og tilgroning.

Invasive arter skal bekæmpes, og deres spredning skal forebygges.

Trusler mod områdets fugle er ifølge Natura2000 planen bl.a.:

Omlægning af brak og vedvarende græs medfører arealreduktion/fragmentering af levestederne for rørhøg og rørdrum.

Arresø er i vandplanen vurderet til at være stærkt næringsberiget.

Ringe vandkvalitet (fødegrundlag) er en trussel mod rørdrum, stor skallesluger og fiskeørn.

Tilgroning udgør ligeledes en trussel for rørhøg og rørdrum.

Ligeledes udgør grøftning og dræning en trussel mod levestederne for rørdrum og rørhøg.

Mink er en trussel mod rørdrum og rørhøg i rørskovene.

Rørdrum og rørhøg er følsomme overfor forstyrrelser i og omkring rørskovene, særligt i yngletiden.

Stor skallesluger er følsomme overfor forstyrrelser på fourageringsarealer i vinterperioden.

Natura 2000 handleplan og Natura 2000 plejeplan

Der er ved at blive udarbejdet en Natura 2000 handleplan og Natura 2000 plejeplan for Arresø, Ellemose og Ll. Lyngby Mose, [link til plejeplan](#). Planerne er i høring frem til 17. august 2012. Det forventes at der vedtages endelige planer senest i december 2012. Disse planer beskriver bl.a. de tiltag, der forventes at være nødvendige for at gennemføre Natura 2000-planerne i den første planperiode. Udarbejdelse af nye færdselsregler for Arresø og formidling af disse indgår i planen.

Øvrige planer og fredninger

Driftsplan for Naturstyrelsen Nordsjælland.

Der er i øjeblikket ved at blive udarbejdet en ny driftsplan for Naturstyrelsen Nordsjælland.

Fredninger

Der findes rundt om Arresø en række fredninger, som også omfatter dele af Naturstyrelsens arealer.

De fleste fredninger har til formål at bevare den eksisterende natur og nogle har yderligere forbud mod bebyggelse og lignende anlæg og skal sikre udsigten over søen. Ll. Lyngby Mose fredningen fra 27. 11. 1989 omfatter nogle værdifulde landarealer op til Arresø. Fredningen har til formål at beskytte fuglelivet og de botaniske værdier. Der er ved udarbejdelsen af færdselsreglerne indarbejdet en afstandszone af hensyn til Ll. Lyngby Mose fredningen.

Nye færdselsregler for Arresø

Færdselsreglerne for Arresø må ikke være i modstrid med de overordnede Natura 2000- planer og heller ikke med Natura 2000- handleplaner og Natura 2000-plejeplaner samt eksisterende fredninger.

De vigtigste ændringer af reglerne for Arresø er:

Lempelse	Gældende regler fra 12. maj 1989
Kanoer, kajaker, windsurfere tillades hele året	Ikke tilladt i perioden 1. marts – 1. juli
På båds-krog må placeres reklametekst, hvor skriftsnittet ikke er større end 10 X 10 cm eller et logo, der ikke overstiger 50 X 50 cm eller tilsvarende areal	Enhver form for reklame er forbudt
Indtil 10 både tilhørende åbne lystfiskerforeninger kan få motortilladelse (dog ikke i april og maj)	Lystfiskerne må ikke sejle med motor
Sejlbåde må bruge elmotor til havnemanøvrer, hjemtransport ved pludselig opstået vindstille, havari eller lignende.	Ingen brug af elmotorer tilladt
Søværnets Eksercerskoles skydefelt nedlægges	Skydefeltet har været nedlagt siden Søværnet flyttede i 2007

Stramning	Gældende regler fra 12. maj 1989
Windsurfing kun tilladt i den nordlige del af søen	Windsurfing tilladt i hele søen (2. juli – 30. februar
Isbåde skal holde en afstand af mindst 200 meter til våger	Ingen begrænsninger for isbåde
I perioden 1. februar – 31. juli skal der holdes en afstand på mindst 50 meter til kanten af rørskovene på udvalgte strækninger	Ingen afstandskrav
Katamaraner, tømmerflåder, pontonbåde og lignende må ikke fortøjes ved private broer langs bredden	Ingen begrænsning for private broer
Kitesurfing er ikke tilladt	Kitesurfing kendtes ikke i 1989. Søbrugerrådet har nikket til et forbud, som har været annonceret på Naturstyrelsens hjemmeside de senere år
Naturstyrelsen fører tilsyn med, at bestemmelserne i bekendtgørelsen overholdes	Ingen regler om tilsyn
Der indføres en hastighedsgrænse på 8 knob for lystfiskere og klubbåde (dog maks. 2 knob indenfor 100 meter fra land)	Ingen hastighedsgrænser
I perioden 1. november – 15. marts er der forbud mod ikke erhvervsmæssig motorsejladning syd for skillelinien vist på kortbilag 1	Ingen begrænsninger for motorsejladning

Status for den tidligere, den nuværende og den fremtidige færdsel på Arresø ses i hovedtræk nedenstående skema.

> 2008	Nuværende	Fremtidig	Bemærkning
Kursus i speedbådssejlads v. Forsvaret hele året ophørte 2006	ophørt	udgår-	Mest på åbent vand, størst påvirkning på rastende fugle og støj for naboer
Hurtiggående motorbåde (over 8 knob): Naturstyrelsen 1-3 Spejdercentret 1, Søsportsklubberne 1 Forsvaret x Erhvervsfiskeren 1 Arrangementer 1-2 Søovervågning, redningstjeneste m.m	Hurtiggående motorbåde (over 8 knob): Naturstyrelsen 1 Spejdercentret 1 Søsportsklubberne 2-3 Erhvervsfiskeren 1 Arrangementer 1-5 Søovervågning, redningstjeneste m.m	Uændret dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.2.- 31.7. og forbud mod motorsejlads syd for skillelinie 1.11 – 15.3 (gælder ikke for erhvervsmæssig sejlads)	
Langsomtgående motorbåde I: Naturstyrelsen 1 - 3 Søsportsklubberne 1 Forsvaret X Frederikke Erhvervsfiskeren 2 Arrangementer få	Naturstyrelsen 1 Søsportsklubberne 1 Frederikke Erhvervsfiskeren 2 Arrangementer få	Uændret dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.2.- 31.7. og forbud mod motorsejlads syd for skillelinie 1.11 – 15.3 (gælder ikke for erhvervsfiskeren)	
Langsomtgående motorbåde II: Ingen lystfiskere med motor	Ingen lystfiskere med motor	Op til 10 lystfiskerbåde (ingen motorsejlads i april og maj) 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.2.- 31.7. og forbud mod motorsejlads syd for skillelinie 1.11 – 15.3	
Sejlbåde, hele året	Uændret	Uændret, dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.3.- 30.8.	Enkelte både for svaj vil blive flyttet til ny eller eksisterende havn
Robåde, hele året	Uændret	Uændret, dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.3.- 30.8.	

Kanoer/kajakker Kun 1.7 – 1.3.	Kanoer/kajakker Antal i private haver er vokset de senere år Kun 1.7. – 1.3	Kanoer/kajakker Hele året, dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov 1.3.- 30.8..	
Windsurfer hele søen kun 1.7.- 1.3.	Uændret	Kun nord for skillelinie, hele året, og med 50 meter færdselsfri zone langs udvalgt rørskov 1.3.- 30.8.	
Tømmerflåder (spejdercentret)	Uændret	Uændret, dog 50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov	
Omfattende isbådssejladts når forholdene er til det	Uændret	Uændret, dog med en afstand af mindst 200 meter til våger	Afstanden til vågerne har størst betydning i starten af sæsonen. Når vågerne genopstår senere på vinteren, er isen normalt så dårlig at køre på at isbådene er væk.
Zonering:			
Skydefelt dækker en stor del af søen, lukket for færdsel under skydning	Der må sejles overalt	50 meter færdselsfri zone langs 13 km rørskov	Primært af hensyn til rørdrum og rørhøg, vil også have positiv betydning for andre fugle, herunder isfugl
Motorsejladts på hele søen	Uændret	1.11 – 15.3 forbud mod ikke erhvervsmæssig motorsejladts syd for skillelinie	Primært af hensyn til rastende stor skallesluger
Adgang:			
Offentlige anlægssteder Ramløse Havn ca. 100 pladser + slæbested Mindre havne (Sandet) Private broer Foreningsbroer Kanalen Forsvarets Havn	Uændret, dog er Forsvarest Havn nu udlejet til foreningen Naturcenter Auderød Havn	Offentlige anlægssteder Ramløse Havn ca. 100 pladser + slæbested Mindre havne (Sandet) Private broer Foreningsbroer Kanalen Auderød Havn	

Der findes ikke en opgørelse over færdslen på søen. Søens størrelse og den grønne farve gør den ikke specielt attraktiv for friluftsfolket. Oftest er der ikke en båd at skue på søoverfladen, kun når sejlkлубben eller spejdercentret er ude, er der rigtig liv på søen. Der ligger mange både herunder

kanoer og kajakker hos private lodsejere rundt om søen, ligesom en del kommer kørende med kajakker og kanoer på taget. Da der er 40 kilometer rundt langs bredden, er der altid meget langt mellem dem der sejler/ror langs bredden.

Vigtige naturtyper og arter.

Indledningsvis har Naturstyrelsen vurderet at de naturtyper og arter inklusive fugle der direkte har med Arresø at gøre er:

Rørdrum (ynglende art, F1)
Rørhøg (ynglende art, F1)
Fiskeørn (trækfugl, Tn, F2)
Stor Skallesluger (trækfugl, F4)
Havørn (trækfugl, F3)
Isfugl (ynglende art, F3)

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (søen er ikke kortlagt med denne udpegning)

I **bilag 1** er noter og en vurdering af forhold omkring fuglene ved den nuværende status og en fremtidig status på grundlag af bedste tilgængelige viden. Bilaget er baggrund for Naturstyrelsens nedenstående vurderinger.

Ændringer og indvirkning på miljøet

Det er Naturstyrelsens vurdering, at den aktuelle færdsel på Arresø ikke giver betydelige forstyrrelser for de udpegede arter på Arresø. En række ornitologer har dog henvendt sig til styrelsens lokalenhed, for at gøre opmærksom på at gældende regler om kano- og kajaksejlad samt windsurfing i stigende grad ikke overholdes, og at dette generer fuglelivet. Ved Naturstyrelsen Nordsjællands løbende patruljering og fremmøde på ornitologernes henvendelser er der dog kun konstateret nogle få enkeltstående brud på reglerne.

Med det nye regelsæt åbnes der op for kano- og kajaksejlad året rundt og for en begrænset motorsejlad. Der indføres af forsigtighedsgrunde på udvalgte steder forstyrrelsesfrie zoner langs rørskovene (i alt ca. 13 km) af hensyn til rørdrum og rørhøg. Af hensyn til stor skallesluger og fuglelivet i al almindelighed opdeles søen i 2 zoner, hvor bl.a. windsurfing kun er tilladt i den ene zone. Se vedlagte udkast til regler med tilhørende kort, der viser de 2 zoner.

./.

Militærhavnen på Arrenæs er overdraget fra Forsvaret til Naturstyrelsen. En anvendelse af havnen til offentlig havn, som udgangspunkt for joller, sejlbåde, kanoer, kajakker, turbåden Frederikke m.m. er tænkt ind i bekendtgørelsen for færdselsreglerne. Halsnæs Kommune vil blive ansøgt om de nødvendige tilladelser hertil, når der foreligger et færdigt projektforslag.

Det er Naturstyrelsen Nordsjællands vurdering, at denne åbning for friluftslivet vil betyde en meget begrænset øgning i den nuværende sejlad på søen, der med de foreslåede regler ikke vil påvirke fuglelivet negativt.

En åbning for fritidssejladsen vil give befolkningen bedre muligheder for at bruge søen og herved give mennesket bedre sundhed gennem motion og afstressende friluftsliv. Flere både på søen vil

give sølandskabet mere liv, om end det forventes, at der vil være tale om en marginal forøgelse af antallet af både.

Efter bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek 408 af 1.5.2007) §7 skal det vurderes om de nye færdselsregler i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt

For **fuglebeskyttelsesområdet** er det Naturstyrelsen Nordsjællands vurdering at **den nuværende færdsel** på søen af og til sker indenfor fuglenes flugtafstand. Da færdslen på søen er meget begrænset, er størstedelen af søfladen normalt fri for færdsel og fuglene kan altid flyve til et fredeligt område. Det vurderes derfor at den nuværende færdsel ikke påvirker fuglene væsentligt.

Ved **den fremtidige færdsel** med de nye færdselsregler vil der også forekomme sejlads indenfor fuglenes flugtafstand. Det er forventningen, at der kommer lidt flere både på søen, idet antallet af lystfiskerbåde udvides fra de nuværende 2-3 joller til 10 joller og deres aktionsradius på den 4000 ha store sø udvides. Samtidig åbnes der for kano- og kajaksejlads hele året, hvor det i dag kun er joller og sejlbåde, der må sejle hele året. Selv med det øgede antal både, vil størstedelen af søfladen fortsat være fri for færdsel. Med færdselsreglerne indføres en zonerings. Søen bliver delt, og der bliver en 50 m færdselsfri zone på udvalgte steder langs ca. 13 kilometer af rørskov.

Naturstyrelsen Nordsjælland vurderer, at der samlet set med den forventede øgede fritidssejlads kumuleret med den aktuelle færdsel og med indførelse af zonerings ikke vil ske en væsentlig påvirkning af de udpegede fugle.

Der er ikke arter på **EF-Habitatdirektivets Bilag IV** der benytter den åbne del af Arresø som yngleområde. Flagermus, herunder vandflagermusen fouragerer over søen. Det vurderes at færdslen på søen ikke vil påvirke flagermusenes fourageren.

Nul-alternativet

Hvis reglerne ikke ændres, må det forventes, at respekten for dem vil forsvinde, da de nugældende regler indeholder en del forhold, som ikke mere er gældende.

Den i dag begrænsede ulovlige færdsel med kanoer og kajakker i perioden 1. marts – 1. juli vil fortsætte, og formentlig øges med den faldende respekt for de forældede regler. Robåde og sejlbåde kan i dag lovligt sejle ind til rørskov hele året. Windsurfing er i dag tilladt på hele søfladen fra 1. juli – 30. februar, alle kan sejle helt til rørskov, da der i de nugældende regler ikke er afstandskrav til rørskov.

Overvågning

Frederiksborg Amt har i 2004 og 2005 overvåget fuglelivet i Arresø (intensive NOVANA søer) og DOFs caretakere for Arresø har leveret deres observationer, som tilsammen har dannet grundlag for de valgte løsninger.

I perioden op til de næste Natura2000-planer, vil der løbende via NOVANA overvågningsprogrammet ske en overvågning i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier. Denne overvågning af fuglearterne vil sammen med færdslen på søen ligge til grund for den næste Natura 2000 plan og vurderinger af færdselsreglerne.

Ved kommende revisioner af Natura2000 planerne, kan færdselsreglerne således justeres på et opdateret vidensgrundlag, hvis der konstateres en påvirkning af udpegningsgrundlaget, eller der i øvrigt er ønske herom.

Ikke-teknisk resumé

De gældende færdselsregler for Arresø fra 1989 er forældede, og der har længe været et ønske om at få dem revideret. Da reglerne sidst blev revideret havde Søværnets Grundskole en stor aktivitet på søen med bl.a. motorbådssejlad og et stort skydefelt. Der har både lokalt og regionalt været ønske om, at befolkningen kan få en bedre adgang til rekreativ udfoldelse på Danmarks største sø. Søen blevet udpeget som habitat- og fuglebeskyttelsesområde under Natura2000.

Naturstyrelsen har på grundlag af viden samlet i bilag 1, erfaring gennem ejerskabet til søen og arbejdet på denne og ved inddragelse af brugerråd og søbrugerrådet for Arresø lavet udkast til en bekendtgørelse for færdslen på Arresø. Ovenstående miljøvurdering er lavet for at belyse de nye færdselsreglers indvirkning på miljøet, således at det sikres, at færdslen sker afbalanceret og på naturens præmisser og ikke har en negativ virkning på de udpegede naturtyper og arter og dermed ikke er i strid med forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet.

Bilag 1

Nedenfor ses en vurdering af forhold omkring fuglene ved den nuværende status og en fremtidig status på grundlag af bedste tilgængelige viden.

Der foretages en vurdering af den nuværende status på Arresø og den fremtidige status på Arresø ved vedtagelse af den foreslåede bekendtgørelse.

Kriterier for gunstig bevaringsstatus DMU nr. 457 3. udgave

Klip fra kriterier for gunstig bevaringsstatus DMU nr. 457 3. udgave	Status 2012	Status ved færdselsregler iflg. ny bekendtgørelse	Bem.
Rørdrum			
Antal ynglende rørdrum skal nationalt set være stabilt eller stigende over rullende 12-årige perioder.	Antal ukendt		Arten registreres ved optælling af paukende hanner, måles rullende over 12 årrig periode. Arten er påvirkelig af hårde vintre, som forøger dødeligheden, og bestandssvingninger forekommer derfor naturligt. Bevaringsstatus nationalt Gunstig
Rørskov skal være permanent vanddækket i yngletiden.	Vandstand styres manuelt efter flodemål. Der sigtes mod at holde en høj vandstand året rundt.	uændret	Prædationstrykket på rørdrum nedsættes mærkbart, når rørskoven er permanent vanddækket. Vurderet minimum er et vanddække på 15 cm i perioden 1. februar-1. juni.
Rørskovsområdet skal være uforstyrret i yngleperioden og relativt uforstyrret den øvrige del af året.	Der er ikke færdsel i rørskoven ud over rørhøst/naturpleje og ulovlig jagt. Det er tilladt at sejle med joller, sejlbåde og motorbåde helt op til rørskoven hele året	Der er ikke færdsel i rørskoven ud over rørhøst/naturpleje og ulovlig jagt. Der indføres en færdselsfri zone for friluftslivet på 50 meter ud for de vigtigste rørskovsområder (ca. 13 km) i	Rørdrum kræver uforstyrrede yngleområder i perioden 1. februar-1. august.

		perioden 1.2. – 31.7..	
Der skal findes tilstrækkelig egnet rørskov til at understøtte mindst det antal par, som er angivet i det gældende udpegningsgrundlag. Arealet af rørskov skal være stabilt eller stigende.	Ca. 150 ha rørskov	uændret	Kravet til territoriets størrelse er i Vejlerne opgjort til omkring 20 ha om end territorier på 7 ha kendes.
Stor Skallesluger			
Tilstrækkelig habitat til at understøtte det antal store skalleslugere, som er nævnt i det gældende udpegningsgrundlag. Arealets størrelse skal være stabil eller stigende set over milde vintre. (rullende 12-årige perioder)	Fuglene bruger hele søen, dog størst antal i den sydlige halvdel.	Søens areal og fødegrundlag uændret.	Bevaringsstatus nationalt Gunstig For at bevaringsstatus skal kunne karakteriseres som gunstig inden for det enkelte fuglebeskyttelsesområde, skal der findes passende habitater for mindst det antal store skalleslugere, som er nævnt i det gældende udpegningsgrundlag, og antallet i området skal være stabilt eller stigende set over milde vintre. Forudsætningen for dette er, at der findes små og mellemstore fisk, som er stor skalleslugers fødeemner. Udpegningsgrundlaget er at der skal sikres velegnede levesteder for rastende bestande på mindst 2600 individer af stor skallesluger.
Arealet af stor skalleslugers fourageringsområder i de fuglebeskyttelsesområder, som er udpeget for stor skallesluger, skal være stabilt eller stigende.	Fuglene bruger hele søen, dog størst antal i den sydlige halvdel	Søens areal og fødegrundlag uændret	
Fourageringsområder skal være relativt uforstyrrede. I bemærkningerne står: Det	Kano- og kajaksejls samt windsurfing er ikke	Der indføres en skillelinie syd for hvilken der ikke	Kanoer og kajakker sejler langs bredden (i meget lille antal, (kan give

<p>vurderes at 80% af fourageringsområderne i perioden 1. november-15. marts skal være uforstyrrede af bl.a. sejlads, fiskeri, anlægsarbejder og jagt.</p>	<p>tilladt 1.3. – 30. 6. Herudover er der ingen begrænsninger i færdslen i vinterhalvåret</p>	<p>må dyrkes windsurfing hele året. Syd for skillelinien er ikke erhvervsmæssig motorsejlad (lystfiskere og andet fritidsliv) forbudt 1. 11. - 15. 3 Kanoer og kajakker må sejle hele året, dog med zoner til rørskov 1.2. – 31.7.</p>	<p>enkeltstående forstyrrelser, ikke hver dag)), hvorfor selve søfladen syd for skillelinien vil være uforstyrret. Der sættes med færdsreglerne loft over antallet af motorbåde, hvilket betyder at hovedparten af området nord for skillelinien også til stadighed vil være fri for forstyrrende motorbåde.</p>
<p>Tilstrækkelig habitat til at understøtte det antal store skalleslugere, som er nævnt i det gældende udpegningsgrundlag. Arealets størrelse skal være stabil eller stigende. Bemærkninger: Ved fourageringsområder forstås områder, hvor fødegrundlaget er til stede, og hvor fuglene ikke er forhindret i at udnytte området af bl.a. forstyrrelser</p>	<p>Se ovenstående</p>	<p>Se ovenstående</p>	<p>Se ovenstående</p>
<p>Rørhøg</p>			
<p>Der skal som minimum findes egnede muligheder for redeplacering for det antal rørhøge, som er nævnt i det gældende udpegningsgrundlag.</p>	<p>Ca. 150 ha rørskov</p>	<p>uændret</p>	<p>Udpegningsgrundlaget er: mindst 3 par ynglende rørhøg. Bevaringsstatus nationalt Gunstig</p>
<p>Yngleområdet (rørskoven) skal være uforstyrret. Bemærkninger: Yngleområdet skal være uforstyrret ved og i umiddelbar nærhed af reden i perioden 1. april-1. august.</p>	<p>Der er ikke færdsel i rørskoven i yngletiden. Det er tilladt at sejle med joller, sejlbåde og motorbåde helt op til rørskoven hele året, samt tillige med kanoer, kajakker og</p>	<p>Der er ikke færdsel i rørskoven i yngletiden. Der indføres en færdselsfri zone for friluftslivet på 50 meter ud for de vigtigste rørskovsområder (ca. 13 km) i</p>	<p>Rørhøgen er et yndet mål for fuglefotografer, som de senere år har holdt i et antal for at fotografere, der hvor rørhøgen bygger tæt på offentlige veje bl.a. ved Nejedevej</p>

	windsurfere 2.7. – 30.2.	perioden 1.2. – 31.7..	
Der skal findes tilstrækkelig egnet rørskov til at understøtte mindst det antal par, som er angivet i det gældende udpegningsgrundlag. Arealet af rørskov skal være stabilt eller stigende.	Ca. 150 ha rørskov	uændret	
Isfugl			
Isfugl placerer sin rede i egnede brinker ved åer og søer, men også i brinker i bl.a. grusgrave, som ikke ligger i tilknytning til fourageringsområdet. Kriterier for levestedernes størrelse kan derfor ikke fastlægges.			Naturstyrelsen Nordsjælland er ikke bekendt med ynglesteder ved selve Arresø Bevaringsstatus nationalt Gunstig
Reden og dens umiddelbare nærhed skal være uforstyrret. Bemærkninger: Det vurderes at reden og området i en radius på 200 m skal være uforstyrret i perioden 1. april-15. juli	Sejlads i Kanalen er tilladt hele året	uændret	Eneste kendte ynglested er i Kanalen, som ikke er omfattet af færdselsreglerne i bekendtgørelsen
Yngle/fourageringsområde stabilt eller stigende. Bemærkninger: Vurderet minimum er 500 m å eller søbred, som er egnet som fourageringsområde for arten			Se ovenfor
Havørn			
Kriterier for gunstig bevaringsstatus behandler kun levestedet, d.v.s. forhold omkring redestedet			Bevaringsstatus nationalt Gunstig Havørnen yngler i Nejede Vesterskov, som ligger udenfor det område som bekendtgørelsen behandler. Havørnen fouragerer over hele søen. Den raster ofte i Ll. Lyngby Mose, ud for hvilken der med

			bekendtgørelsen indføres en ny 50m zone til land i perioden 1.2. – 31.7.
Fiskeørn			
Egentlige kriterier for gunstig bevaringsstatus på lokalt niveau udarbejdes, når der foreligger kriterier for arten på nationalt niveau. Midlertidige kriterier tager udgangspunkt i aktuelle yngleforsøg og på at optimere biotopen, når yngleforsøg er igangsat. De tager sigte på at sikre reder og fourageringsområder			Bevaringsstatus nationalt Usikker Der ses hvert år trækkende og oversomrende fiskeørne ved Arresø. Fiskeørnene raster på bundgarnspæle i søen og i træer hele vejen rundt langs de ca. 40 km. bred

The bittern in Europe: a guide to species and habitat management EU-Life

Forhold omkring rørdrummen er indgående behandlet i ”The bittern in Europe: a guide to species and habitat management. Skrevet af Graham White, Jochen Purps and Alsbury støttet af LIFE i 2006

Rapporten behandler bl.a. forhold omkring status for udbredelse, habitatbehov i ynglesæsonen, parringsforhold og territorier, føde og spiseadfærd, trækforhold, habitatbehov i vintersæsonen, monitoring af pakkende hanner og ynglende hunner, vinterophold og andre økologiske faktorer. Menneskelige forstyrrelser er ikke nævnt i disse beskrivelser.

Der er et kapitel om **Trusler og begrænsende faktorer**. For en række EU-lande er opgjort de vigtigste begrænsende faktorer.

For Danmark er oplyst

Habitat tab og forringelse	Negativ succession og uhensigtsmæssig pleje	Meget vigtigt
	Mangel på store rørskove	Af nogen vigtighed
	Vandindvinding/dræning	Ikke vigtigt
Arts dynamik	Fødetilgængelighed	Ikke vigtigt
	Predation	Af nogen vigtighed
Forurening		Af nogen vigtighed
Klima påvirkning	Hårdt vejr	Af nogen vigtighed
	Vandstandsvariationer	Af nogen vigtighed
Ander menneskelige påvirkninger	Rekreation	Ikke vigtigt
	Forfølgelse/efterstræbelse	Ikke vigtigt

De enkelte trusler er behandlet.

I kapitel 4.6 behandles forhold om de menneskelige forstyrrelser:

Frit oversat.

Andre menneskelige påvirkninger

Rekreation og forstyrrelse

Vådområder kommer under stigende pres af mange former for rekreation. I de senere år er der flere mennesker som besøger naturen. De kan gøre skade både ved at trampe opvoksede tagrør og ved at forstyrre dyrelivet på kritiske tidspunkter. Tidligere var mere stille sysler som lystfiskeri og sejlads mest udbredt. Nu er mere støjende vandsport såsom vandskisport, speedbådssejlads o. lign. mere populært. Det har en negativ effekt på dyrelivet både gennem støjgener og fysiske skader fra kølvandet på de hurtige både især på rørskovskanterne. En lignende trussel er tabet af habitat på grund af udviklingen i turistindustrien. Vådområder i Middelhavet er særlig udsatte på grund af udviklingen i turistindustrien i dette område (Tucker og Evans 1997). Eksempler på dette findes i marsken i Ebro og Llobregat Delta og Aiguamolls de L'Emporda i Catalonien, Spanien. Sådanne problemer er ikke udelukkende i syd og er et problem i de nordlige områder som Golfen af Finland.

Kollision

Kollision med højspændingsledninger er et problem i nogle områder som Aragon i Spanien, Po Delta i Italien og Dungeness i Storbritannien. Vejtrafikken kan give problemer i visse områder, for eksempel, var otte rørdrum dræbt i fire år på hovedvejen krydse Seine-udløbet reserve i Frankrig.

Forfølgelse/efterstræbelse

Rørdrummen er fuldt beskyttet i EU og ikke en efterstræbt art. Som hovedregel betyder det at den ikke er udsat for ulovlig jagt, men i bestemte områder (såsom Frankrig og andre Middelhavslande) bliver enkelte fugle skudt af fuglefængere. Dette kan ske enten gennem uvidenhed om arten, dårlig sigt (især natjagt), eller uansvarlighed. For eksempel blev 2 rørdrum skudt i Rochefortsumpene, Frankrig i vinteren 2003. Skudte fugle kan meget vel være overvintrende fugle fra andre lande, så jagten kan have en effekt langt fra hvor den finder sted. En radiomærket hun blev skudt i Massacioccoli i Italien i efteråret 2003.

A Review of Disturbance Distances in Selected Bird Species

Af M Ruddock & D.P. Whitfield 2007

Af fugle på Arresøs udpegningsgrundlag er kun rørhøg, fiskeørn og havørn omtalt.

Udpluk fra rørhøg:

Rørhøg er refereret med en observation fra 1993 (Fernandez & Azkona), hvor rederne blev observeret i 549,5 timer. Ved 5 - 10 daglige forstyrrelser på hverdage og 50 – 100 daglige forstyrrelser i weekenderne. Den største forstyrrelse fra krebsefiskere som havde ruser i rørskov. Ynglesuccessen var upåvirket mellem uforstyrrede og forstyrrede reder, men ungerne i de forstyrrede reder havde ikke lige så god ernæringstilstand, som i de uforstyrrede reder. Rørhøge synes at foretrække redeplaceringer som er væk fra landsiden (sikre mod gående predatorer) og væk fra rørskovskanten mod åbent vand (sikrer mod oversvømmelse). Denne placering forebygger også forstyrrelse fra menneskelige fodgængere og sejlene (Stanevicius 2004). Redeplaceringerne i Stanevicius studie var fra åbent vand 15,1 – 46,9 m og 7,2 – 52 m fra land. Forfatteren formodede at fuglene ikke blev aktivt forstyrret indtil nogen gik ind i rørskov umiddelbart ved siden af reden og båd-induceret oversvømmelse af reden blev ikke observeret gennem 3 års arbejde med 55 ynglende par.

Fiskeørn

Spredningen i anbefalingerne er stor og drejer sig primært om ynglende fugle

Havørn

Havørnen er omtalt både som ynglefugl og ikke ynglende/trækfugl. Der er nogle interessante opgørelser af forskellige forstyrrelseskilder og deres flugtdistance til hvilende og fouragerende ørne, i dette tilfælde Bald Eagle. Der er opgjort et ”kombineret gennemsnit” med en flugtdistance på 133 meter til hvilende/siddende fugle og 224 meter til fouragerende/stående fugle. Størst forstyrrelsesafstand afkaster bredfiskere og gående trafik, mens kanoer og kajaker afkaster de korteste forstyrrelsesafstande

I forhold til forholdene på Arresø, hvor det er søens størrelse og det meget begrænsede antal både, samt det forhold at træer der er egnede til hvile ofte er placeret bag rørskov, er det svært at relatere forskningsresultaterne til færdselsreglerne.

Lokal inddragelse af DOF

Ved opstarten på arbejdet med at udarbejde et sæt nye færdselsregler, havde den lokale enhed et indledende møde med den lokale DOF repræsentant Johannes Bang. Han skrev d. 18. sept. 2005: ”Som aftalt på mødet med Frederiksborg Statsskovdistrikt den 24. august fremsendes hermed et kort, hvor de vigtigste fuglelokaliteter i Arresø er markeret.

De vigtigste områder er markeret med A og B, som er yngleområder for rørhøg og formodentlig også rørdrum. Ved den øvrige markerede rørskov, bør der holdes en afstand på mindst 50 m. Speedbåde og motorbådssejls med stor hastighed og dragesejls bør undgås.

Surfing bør begrænses til området ud for Ramløse Havn.

Hvis man tager disse hensyn til fuglelivet, som må være rimelige i et EF-fuglebeskyttelsesområde, kan der også være plads til kanoer og kajaker.

Med venlig hilsen

Johannes Bang”